

[Duborg.]

Det synes derfor, at Landbruget maa gøre sig fortroligt med den Tanke, at den fremtidige økonomiske Politik her i Landet vil anbringe Landbruget i en Tilstand, som maa betegnes som en økonomisk Underklassetilstand, en Politik, som har til Formaal at opretholde Byernes nominelle høje Takster og Niveau og samtidig at opretholde de lave Priser paa Fødevarer, hvilket vil sige paa Landbrugets Produkter. Men Resultatet af denne Politik kan kun være det ene, at derved, at man ved baade det ene og det andet Middel søger at opretholde et lavt Niveau her i Landet for Landbrugsvarer, Fødevarer, vil man ogsaa bidrage til, og, kan man sige, *paa afgørende Maade*, at hele Landbrugsvirksomheden Tid efter anden proletariseres. De Tilstande, vi har her i Landet, er allerede saa fortvivlede, at det er fuldkommen berettiget at bruge et Udtryk som dette.

Man synes fra Regeringen slet ikke at ville forstaa, at det, som vi fra Venstres Side har betegnet med Ordet Tilpasning, som jo i mange Kredse nærmest er et ilde hørt Ord, et Ord, der nærmest maa henregnes til de uartige Ord — man synes slet ikke at ville forstaa, at selve det Princip, der ligger i dette Ord, er en uundgaaelig Betingelse for, at Vilkaarene for Landbrugsproduktionen bliver anderledes, bliver bedre. Det er en Ting, som er udenfor enhver Diskussion, at enten skal Lønninger, Ydelser, Varer af enhver Art indenfor Byerhvervene nedsættes meget betydeligt, eller ogsaa skal der ved kunstige Foranstaltninger skabes en kunstig Forhøjelse af Priserne paa Landbrugets Varer, der svarer til det, der finder Sted for Byerhvervenes Vedkommende. Det har Venstre Gang paa Gang paatalt, og der kan ikke være nogen Tvivl om, hvilken Vej der vil være den rigtige at gaa, idet vi tror, at alt taler for, at som den danske Økonomi er opbygget, maa Omkostningsniveauet bringes ned. Men givet er det, at modsætter man sig at gaa den Vej — og dermed er der ingen Tvivl —, vil Forholdenes Magt tvinge os ind i kunstige Foranstaltninger for at hæve Prisen paa vore Eksportvarer. Den nuværende Tilstand lader sig ikke opretholde. Regeringen har hidtil fulgt den magelige politiske Vej kun at beskæftige sig med at værne de Befolkningsgruppers Interesser, som den i særlig Grad mener at repræsentere. Det turde dog være en kortsynet Politik. For enhver, der vil gøre sig den Ulejlighed at tænke lidt over hele Landets Økonomi, er det en given

Ting, at hele det danske Samfunds økonomiske Grundlag hviler ensidigt eller næsten ensidigt paa Produktionen og Eksporten af visse store Eksportvarer. Uden denne mægtige Produktion og Eksport er Grundlaget for vor Økonomi borte, saa vil baade den offentlige og private Økonomi før eller senere bryde sammen. Dette Sammenbrud, der længe har været spaaet, nærmer sig mere og mere for hver Dag. Enhver, der vil høre, kan høre, hvorledes denne Situation nærmer sig, hvor hele den Økonomi, som vi har levet under i en Aarrække, bryder sammen, og hvor Samfundet vil blive anbragt paa et meget lavere Niveau, en lavere økonomisk Standard, end vi hidtil har været fortrolige med. Derfor mærkes der ogsaa overalt, ikke blot i Landbrugskredse, men ogsaa i store Kredse af Provinsens næringsdrivende, Haandværkere og handlende, en nedtrykt Stemning, der er en Svigten baade af Modet og Haabet, der i sig selv er et sørgeligt Tidens Tegn og fører til, at Modstandskraften svækkes, saa man ikke evner at imødegaa de Vanskeligheder, som Tiden læsser paa Befolkningen.

Jeg tror nok, man har Ret til at sige, at Resultatet af dette Valg, som i betydelig Grad styrkede Socialdemokratiet, i store Kredse yderligere har taget Modet og Haabet fra Befolkningen, idet man ser trøstesløst paa den kommende Tid. Man venter ikke fra denne Regerings Side nogen Indsats, der virkelig kan hjælpe noget. Hvad man end vil mene om Hjælpen til de arbejdsløse, og hvor nødvendig den end kan være, er der jo ingen Tvivl om, at selve denne Hjælp og de offentlige Arbejder, der eventuelt sættes i Gang for at skabe Arbejde til de arbejdsløse, ikke i nogen Maade hidfører nogen Ændring i den økonomiske Situation, i det bærende Grundlag for Landets Økonomi. Det er i Virkeligheden kun Plastre paa Saaret; Aarsagerne til den Tilstand, vi er inde i, ændres ikke derved. I sin Aabningstale i Oktober sagde Statsministeren, at der neppe mere kunde gives Krisehjælp til Landbruget, han havde endog den Dristighed at tilføje, at formodentlig behøvedes det ikke. Jeg vil nok sige: hvad mener man i Virkeligheden om en Regeringschef, der overfor et saa vigtigt Spørgsmaal som Stillingen for Landets største Erhverv kan udtale sig paa en saadan Maade?

Regeringspartierne synes at samle hele deres Interesse — for saa vidt man kan tale om Interesse — for Landbrugsspørgsmaalet i Henstand med Renter og Moratorium for den Gæld, der ligger ud over den skatte-